

SAMEN VITAAL OUD WORDEN_

Proeftuin Dreumel

Noortje van Duijnhoven, HAN

Miranda Laurant, HAN

Cindy Koopsen, Club Goud

25 februari 2024

COLOFON

Uitgevoerd door:

HAN University of Applied Sciences, Lectoraat Organisatie van Zorg en Dienstverlening

Gefinancierd door:

WOZO, subsidie via Netwerk Nonna

Auteurs

Noortje van Duijnhoven, HAN

Miranda Laurant, HAN

Cindy Koopsen, Club Goud

Contact

HAN University of Applied Sciences, Noortje van Duijnhoven via lectoraat.ozd@han.nl

Copyright

Alle rechten voorbehouden. Uit deze uitgave kan vrijelijk worden geciteerd, mits met bronvermelding.

Dit rapport als volgt citeren: Van Duijnhoven N, Laurant M, Koopsen C (2023) Samen vitaal oud worden: proeftuin Dreumel. Nijmegen: HAN University of Applied Sciences/Club Goud.

Datum: 25 februari 2024

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	4
1 AANLEIDING	5
2 WERKWIJZE	7
3 RESULTATEN	8
3.1 Startfase	8
3.2 Proeftuin Dreumel, een nadere beschouwing	9
3.3 Informatie over Dreumel	10
3.3.1 Ligging en bevolking	10
3.3.2 Zorgvragen	11
3.3.3 Voorzieningen	11
3.4 Dorpsverkenner	12
3.5 Inhoudelijke richting	14
3.5.1 Gewenste situatie: Een zorgzame buurt in Dreumel	14
3.5.2 Vraagarticulatie	15
3.6 In gesprek met dorpsbewoners – POW WOW voorstelling	16
3.7 Beknopte tijdlijn	18
4 SAMENWERKING IN HET NETWERK	18
4.1 Samenwerken in Dreumel	18
4.1.1 De gedeelde ambitie	19
4.1.2 (Er)Kennen van belangen en intenties	19
4.1.3 Eigenaarschap en regie: samenwerking komt niet vanzelf	19
4.1.4 Betekenisgevend proces	20
4.1.5 Professioneel organiseren	20
4.2 Plan voor 2024	21
5 REFERENTIES	22

VOORWOORD

Dit rapport is gericht op één van de vijf¹ deelnemende proeftuinen in het *Netwerk NONNA, thema Goed Wonen* project. De ambitie van de vijf proeftuinen is het realiseren van toekomstbestendige zorg- en ondersteuningsarrangementen en woonconcepten, welke integraal en mensgericht zijn en bijdragen aan een betekenisvol leven voor ouderen. Om dit te kunnen realiseren zijn vier bouwstenen gedefinieerd: 1) community building/gemeenschapszorg, 2) domeinoverstijgende samenwerking, 3) huisvesting, en 4) maatschappelijke businesscase. De HAN University of Applied Sciences, in het bijzonder het Lectoraat Organisaties van Zorg en Dienstverlening, en Club Goud voerden participatief actieonderzoek uit om zicht te krijgen op werkzame mechanisme die hieraan bijdragen. De eerste fase van dit participatief actieonderzoek betrof een nadere plaats- en doelbepaling in de proeftuinen.

De totale proeftuin behelst de twee zorgorganisaties St. Barbara en Zorggroep Maas en Waal met hun fysieke projecten in respectievelijk Dreumel en Beneden-Leeuwen, twee dorpen in de gemeente West Maas en Waal en in dit rapport aangeduid met de term 'proeftuin West Maas en Waal'. In de verkennende gesprekken en de eerste fase van het onderzoek is gezocht naar focus en gekozen om het onderzoek tot het dorp Dreumel te beperken. De nadruk ligt daarom in dit rapport op Dreumel, vanaf nu 'proeftuin' genoemd.

Binnen de proeftuin is het plan nieuwe vaste wooneenheden te realiseren op de plek waar nu zes eenheden met een tijdelijke woonvergunning staan. Dit rapport geeft een overzicht van de context van de proeftuin en het proces dat het afgelopen jaar is doorlopen. De focus lag hierbij op de verkenning; plaats- en doelbepaling. Noortje van Duijnhoven en Cindy Koopsen waren de primaire actieonderzoekers in deze proeftuin. Het participatief actieonderzoek heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen voor de voortgang van de proeftuin Dreumel in 2024. In december 2023 is besloten dat het participatief actieonderzoek in de proeftuin geen vervolg krijgt in 2024.

De inhoud van dit rapport is tevens onderdeel geweest van de gezamenlijke cross-over analyse van alle proeftuinen. De opbrengsten daarvan zijn ook voor deze proeftuin in te zien en mogelijk helpend en richtinggevend voor de voortgang van de proeftuin West Maas en Waal (WMW) in 2024.

Miranda Laurant,

Lector Organisatie van Zorg en Dienstverlening

¹ De zesde proeftuin Animi Vivere, Odensehuis Beuningen, maakt geen deel uit van het onderzoek.

1 AANLEIDING

Het startpunt van de ontwikkelingen binnen de proeftuin van St. Barbara en Zorggroep Maas en Waal (ZMW)² is de wens van ouderen én de zorgorganisaties dat ouderen zo lang mogelijk in de eigen omgeving kunnen blijven wonen, ook als er sprake is van langdurige zorg (Interview 230123). Echter, gezien de grootte van de gehele gemeente West Maas en Waal brengt het leveren van zorg thuis lange reistijd met zich mee. Clustering van bewoners met een zorgvraag of wonen in de nabijheid van een zorgorganisatie kan een mogelijke oplossingsrichting zijn om langer thuis te wonen. Thuis betreft dan de eigen gemeenschap (en niet persé de eigen woning). De gedachte is dat clustering de reistijd beperkt waardoor meer tijd beschikbaar blijft voor de daadwerkelijke zorgverlening, wat met name in de nachten de druk op de zorg vermindert. Bijkomend voordeel is dat inwoners binnen de gemeente kunnen blijven wonen als in Dreumel meer mogelijkheden komen voor wonen met zorg. Zo kunnen mensen in de eigen (dorpse) omgeving blijven. Deze clustering draagt ten eerste bij aan de samenredzaamheid en een inclusieve buurt waarbij zorg voor en hulp aan elkaar dichtbij is georganiseerd (community building). Ten tweede kan het bijdragen aan de doorstroom op de woningmarkt binnen de gemeente, doordat mensen binnen het dorp verhuizen als zorg en ondersteuning nodig is en hun woning beschikbaar komt voor anderen. Dit toekomstbeeld wordt verwoord in 'Samen vitaal oud worden'.

Er zijn twee plekken in de gemeente waar de twee betrokken organisaties 'samen vitaal oud worden' willen realiseren: in Dreumel (St. Barbara) en Beneden-Leeuwen (ZMW)³.

Zorgcentrum St. Barbara levert zorg in het zorgcentrum en bij bewoners thuis in Dreumel en de omliggende dorpen. St. Barbara wil inzetten op het dichterbij elkaar brengen van zelfstandig wonen en zorg ontvangen door de tijdelijke zelfstandige woonunits op het terrein van het zorgcentrum te vervangen voor vaste woonunits waar mensen met en zonder zorgvraag met elkaar zelfstandig wonen, elkaar helpen en ondersteunen en het voordeel van de nabijheid van het zorgcentrum ervaren.

ZMW levert zorg in verschillende woonzorgcentra en bij bewoners thuis in de gemeente. In Beneden-Leeuwen wil ZMW een bestaand pand renoveren tot 45 levensloopbestendige wooneenheden. Rondom het pand wil de zorgorganisatie samen met gemeente en woningstichting De Kernen een zorgzame buurt realiseren. Beneden-Leeuwen kent net als Dreumel een dorps karakter en ligt in dezelfde geografisch grote gemeente. Dit maakt dat samenwerking en samen optrekken in de

² Bij aanvang zou het onderzoek in de proeftuin West Maas en Waal plaatsvinden. In de aanleiding wordt de situatie beschreven zoals deze bij aanvang was. In hoofdstuk 3 wordt de focus op Dreumel beschreven als onderdeel van het onderzoeksproces.

³ De renovatie van Huize Henricus in Wamel is tot nader orde uitgesteld, daarmee is deze locatie vervallen in het onderzoek.

uitdagingen van de (toekomstige) zorg een vereiste is voor beide zorgorganisaties. Zij vormen, samen met diverse andere partijen, een lerend netwerk binnen de gemeente West Maas en Waal. Binnen Netwerk Nonna trekken zij eveneens gezamenlijk op binnen de diverse onderdelen en specifiek in de proeftuin WMW.

De dorpen binnen de gemeente West Maas en Waal kennen van oudsher een rijk verenigingsleven om de leefbaarheid in de dorpen hoog te houden. Echter, er is sprake van versnippering en weinig onderlinge samenwerking. Het is voor de betrokken zorginstellingen niet duidelijk wat de bijdrage is die van inwoners verwacht of gevraagd kan worden op het gebied van onderlinge zorgverlening zoals bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of lichte zorgtaken. Toch heerst het besef dat zonder de steun en participatie van dorpsbewoners het vraagstuk van betekenisvol ouder worden niet is op te lossen, ook niet als geclusterd wonen volgens de bouwplannen gerealiseerd kan worden. Het is daarmee cruciaal dat de gemeenschap actief betrokken wordt, zodat zij onderdeel kan gaan uitmaken van de oplossing van het zorgvraagstuk. Het ontbreekt de betrokken zorginstellingen nog aan een adequaat netwerk waarbinnen zij samen met dorpsbewoners participeren in acties om samen vitaal oud worden te realiseren. De eerste stap die daarvoor gewenst is, is het bouwen van een dorpsnetwerk rondom dit thema waarin zowel individuele dorpsbewoners, groepen zoals verenigingen, professionals uit de zorg en andere lokaal belangrijke stakeholders een plek hebben. Vervolgens kan samen met dit netwerk onderzocht worden welke oplossingen nodig zijn en werken in de lokale context om betekenisvol oud worden in eigen gemeente te realiseren.

De doelstelling van de proeftuin is hiermee een gemeenschap te realiseren waarin bewoners samen vitaal oud kunnen worden en zorg dichtbij is georganiseerd zodat mensen in de dorpen zowel zorg en ondersteuning ontvangen als bieden.

Om met bovenstaande een start te kunnen maken en inzicht te krijgen in de kansen, mogelijkheden en factoren van invloed op het gehele proces, is aan de proeftuin een onderzoek gekoppeld, met medewerking van onderzoekers van het lectoraat Organisatie van Zorg en Dienstverlening van de Hogeschool Arnhem Nijmegen en Club Goud.

Wie is wie in de proeftuin?

Inge van de Sande

Marjolein Reidsma

Mariël Kolvenbach

Saskia Ermers

Noortje van Duijnhoven

Cindy Koopsen

Projectleider Goed Wonen, Netwerk Nonna

Projectleider proeftuin West Maas en Waal (incl. proeftuin Dreumel)

Bestuurder St. Barbara

Bestuurder Zorggroep Maas en Waal

Onderzoeker HAN

Onderzoeker Club Goud

2 WERKWIJZE

Vanuit het programma Goed Wonen van Nonna werd een participatief actie onderzoek (PAO) in de proeftuin ingezet, gelijk aan vijf andere proeftuinen binnen hetzelfde programma. PAO staat enerzijds in het teken van evaluatie en monitoring en anderzijds in het teken van gezamenlijk leren, ontwikkelen en veranderen/toepassen. Bij actieonderzoek gaan veranderen, samen leren en kennisontwikkeling hand in hand. Onderzoekers⁴ gaan in co-creatie met 'stakeholders/actoren' (denk in deze context aan ouderen, inwoners, professionals, beleidsmakers en ondernemers) de kennisontwikkeling, -toepassing en het samen leren vormgegeven. PAO vraagt commitment en daarmee ook inzet van alle partijen; het is een co-creatie proces.

De eerste onderzoeksfase (ie. 2023) was verkennend en kende een plaats- en doelbepaling, gericht op het beter inzichtelijk maken van de grote maatschappelijke opgaven waar de ouderenorganisaties in West Maas en Waal voor staan. Deze verkenning zou richting geven aan het vervolg van het, bij aanvang ruim driejarige onderzoekstraject.

Het was allereerst de bedoeling een projectteam (de zogenaamde Raad van Goed Wonen, RvGW) in te richten met tenminste de projectleider en meerdere relevante stakeholders uit het dorp. Zij zouden vervolgens samen de bestaande en gewenste situatie in kaart te brengen. Wie / welke stakeholders aanvullend betrokken zouden moeten worden om de gewenste doelstellingen te realiseren, was hierin meegenomen. Een beschrijving van de proeftuin, de bewoners en de problemen en kansen in het dorp maakten tevens onderdeel uit van de plaatsbepaling.

De doelbepaling betrof de aangescherpte en herijkte, gezamenlijke formulering van de ambitie van de RvGW, met een vraagstelling en concreet plan met korte en lange termijn doelen. Gekeken werd naar de rollen en taken van betrokkenen in de samenwerking, de samenwerking an sich en de toekomstige mogelijkheden of aanbevelingen voor de proeftuin. Voor een meer specifieke beschrijving van de plaats- en doelbepaling, zie Kader 1.

Om plaats- en doelbepalingen te kunnen invullen, werd bij de start van het onderzoekstraject geadviseerd de RvGW maandelijks bijeen te laten komen, voor reflectie op verzamelde informatie en het uitzetten van nieuwe acties. Voor de invulling van de bepalingen plus de bijeenkomsten waren diverse werkwijzen beschikbaar, passend bij het doel en de doelgroep. De keuzes hierin lagen voorafgaand aan het proces niet vast, maar werden in overleg toegepast.

Middels bovenstaande voorgestelde cycli werd kennisontwikkeling, verandering en ontwikkeling binnen de proeftuin mogelijk gemaakt. Daarnaast werden drie leerbijeenkomsten vanuit het Netwerk Nonna georganiseerd (juni, september en november 2023) om onderlinge uitwisseling en leren tussen en over de proeftuinen heen te stimuleren.

⁴ Alle proeftuinen in het PAO kregen een onderzoeker toegewezen; in deze proeftuin betrof dit een duo-functie.

Kader 1. Specificatie plaats- en doelbepaling**Plaatsbepaling**

- Projectteam (Raad v Goed Wonen) en relevante stakeholders
- Bestaande en gewenste situatie
- Startfoto
 - A. Beschrijving van de wijk
 - Hoe is de samenstelling van de bevolking, nu en in de nabije toekomst?
 - Hoe ziet de vraag van (oudere) wijkbewoners naar zorg- en dienstverlening eruit, nu en in de nabije toekomst?
 - Welke voorzieningen zijn er in de wijk en wie maken er gebruik van?
 - Welke professionele maar ook vrijwillige dienstverlening is er?
 - B. Beschrijving van de bewoners
 - (Toekomstig) ouderen: wie zijn dat, kennen we ze, wat weten we over hen en over wat zij nodig hebben? Wat wordt er nu vanuit verschillende maatschappelijke organisaties aangeboden? Welke leemten zijn er?
 - Kracht in de wijk: welke groepen/individuen zijn betrokken in de wijk en bij andere wijkbewoners en hoe zetten zij zich in? Wat vinden zij belangrijk dat er in de wijk gaat gebeuren, wat hebben zij nodig om hun werk voort te zetten en eventueel te verbeteren? Zijn er groepen nog niet betrokken die dat mogelijk wel willen? Hoe zijn zij te benaderen?
 - C. Problemen en kansen
 - Waar zitten de lasten/zorgen, wat moet worden opgelost, wie zijn daarbij aan zet?
 - Waar zitten de kansen, wat kan benut worden, wie zijn aan zet?
 - Waar kunnen voorzieningen en dienstenaanbod efficiënter en effectiever worden ingezet?

Doelbepaling

- O.b.v. gespreksverslagen eerste kwartaal 2023 en ideaalbeeld: ambitie formuleren en daaruit voortvloeiend een visie en missie.
- Vraagstelling voor 2023, inclusief uitwerking
- O.b.v. bovenstaande: doelen voor 2024 (korte termijn) en 2026 (lange termijn) stellen
- Bepalen wat en hoe wordt gemonitord op de doelstelling: structuur, proces of uitkomstindicatoren?
- Wat is de rol van bewoners? Wie zijn er verder betrokken? Wat betekent dit voor de taak/rol van alle betrokkenen en voor de samenwerking tussen al deze partijen?
- Planning in de tijd
- Welke randvoorwaarden moeten worden ingevuld voor onderzoeksdoelen 2024 en 2026?

3 RESULTATEN**3.1 Startfase**

In mei 2023 vond de kennismaking tussen de proeftuin en de onderzoekers plaats, in aanwezigheid van de projectleider Goed Wonen. Hier werd duidelijk dat sprake was van verschillende verwachtingen met betrekking tot de proeftuin en het uitvoeren van onderzoek. Om goed van start te kunnen, bleek het nodig eerst met en onafhankelijk van elkaar te werken aan een goede basis om zo te komen tot een voor alle betrokkenen zinvolle invulling en afbakening van het onderzoek.

De proeftuin bestond in eerste instantie uit meerdere locaties: Dreumel, Wamel en Beneden-Leeuwen, later is Wamel als locatie vervallen. Omdat de concrete onderzoeksvragen onvoldoende overeenkwamen, de contextuele factoren te verschillend bleken en de gestelde onderzoekstijd een beperkende factor was, werd gezamenlijk besloten het onderzoek tot één locatie te beperken.

Een fundamenteel vraagstuk betrof de participatie van de zorgorganisaties in het onderzoek. De investering van menskracht en tijd om deel te nemen aan en daarmee te investeren in de RvGW bleek een uitdaging voor de zorgorganisaties waar de onderzoekers slechts ten dele een oplossing voor konden bieden, gezien het participatieve karakter van het onderzoek.

De aanwezigheid van een groep mensen die gezamenlijk een proces doorlopen kent vele voordelen en is in het onderzoek dan ook als uitgangspunt genomen. Belangrijk bij de vorming van deze groep is onder andere een diversiteit in rollen en deskundigheid/ervaring in de groep (o.a. een kartrekker en een verbinder) en gelijkwaardige samenwerking (Van Wijk et al., 2023). De verwachting was dat Dreumel de meest gunstige omstandigheden bood voor het PAO. Eind juni werd dan ook besloten om het onderzoek in proeftuin Dreumel te starten.

Afbakening en definiëring van het proeftuinonderzoek

De proeftuin bestaat uit twee deelprojecten

1. Levensloopbestendige wonen bij ZMW in Beneden-Leeuwen, omgeven door een zorgzame buurt
 - Geen betrokkenheid van het onderzoek en de onderzoekers
2. Zelfstandig wonen op het terrein van zorgcentrum St. Barbara in Dreumel
 - Het onderzoek en de onderzoekers zijn verbonden aan dit project
 - Bestuurlijk akkoord op de onderzoeksvraag en aanpak van St. Barbara en ZMW is vereist

De projectleider is betrokken bij beide deelprojecten

Als in dit document vanaf hier gesproken wordt over 'de proeftuin' dan wordt het deelproject in Dreumel bedoeld. Voor verwijzing naar de totale proeftuin wordt de term 'proeftuin WMW' gehanteerd.

3.2 Proeftuin Dreumel, een nadere beschouwing

In dit deelproject zijn twee processen geïdentificeerd: 1) het 'stenen' proces, gericht op de bouw van de woonunits inclusief het vergunningentraject en 2) het 'mensen mobiliseren' proces, gericht op mensen te vinden die willen meewerken aan nieuwe oplossingen voor de toekomst. Dit laatste proces is het proces van komen tot een RvGW en vandaaruit oplossingen genereren en wordt in de volgende paragraaf en verder omschreven.

Het stenen proces

Zorgcentrum St. Barbara is gelegen aan de Rooijsestraat in Dreumel. Op het terrein bevinden zich zes tijdelijke zelfstandige woonunits (genaamd Zonnehof). Het voornemen is deze te vervangen voor vijftien vaste zelfstandige woonunits met een mix van de volgende bewonersgroepen:

- Bewoners (een maximale mix van jong en ouder) met een Volledig Pakket Thuis (VPT) dat wordt geleverd door St. Barbara;

- Bewoners met een Zorgverzekeringswet indicatie (ZVW, somatisch dan wel psychogeriatrisch): ouderen die zelfstandig kunnen wonen met een bepaalde mate van verpleging of verzorging;
- Bewoners (sociale huur) die volledig zelfstandig wonen en bereid zijn vrijwillig hulp te bieden aan de andere bewoners.

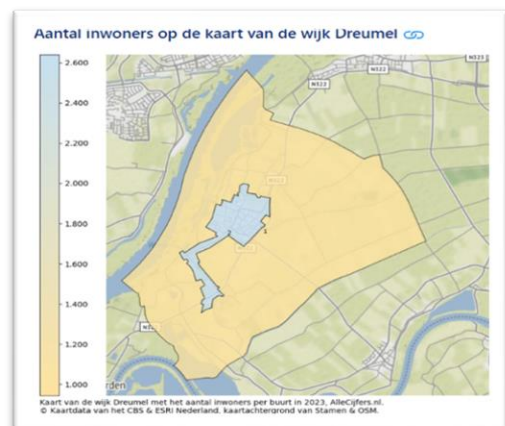
Alle producten die aangeboden worden (o.a. welzijn, activiteiten aanbod, tafeltje dekje) zullen in de recreatieruimte van het woonzorgcentrum St. Barbara plaatsvinden, wat de woonunits en het woonzorgcentrum verbindt. Verwacht wordt dat bovenstaande mix van bewoners kan bijdragen aan community building, langer (veilig) thuis blijven wonen, kwaliteit van leven verhogen, eenzaamheid bestrijden en samenredzaamheid en leefbaarheid in het dorp vergroten.

Bij de start van het onderzoek zijn de plannen niet nog niet ingediend bij de gemeente maar wel in een eerder stadium informeel ambtelijk afgestemd.

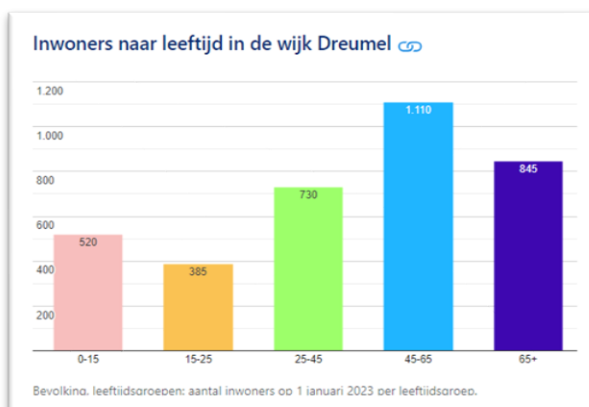
3.3 Informatie over Dreumel

3.3.1 Ligging en bevolking

Het dorp Dreumel behoort tot de gemeente West Maas en Waal, dat bestaat uit in totaal acht dorpen. Dreumel wordt opgedeeld in een kern en het buitengebied (figuur 1, Alle Cijfers, 2023). De kern heeft een omvang van 129 hectare land en huisvest 1.175 huishoudens; het buitengebied heeft een omvang van 1.727 hectare en huisvest 365 huishoudens. De afgelopen jaren nam het aantal bewoners toe met een stijging van 6.4%. In 2013 woonden er 3.370 personen, op 1 januari 2023 3.585. Een kleine 10% van de inwoners heeft een migratieachtergrond, waarvan 2/3 westers en 1/3 niet-westers.

Figuur 1. Dreumel en inwoners, 2023.
1: buitengebied, 2: kern.

Figuur 2. Leeftijdverdeling inwoners Dreumel.

De grootste leeftijdsgroep bestaat uit personen tussen de 45 en 65 jaar (n=1.110, 31%). Hierna zijn de groepen 65+ (n=845, 24%) en 25-45 jaar de grootste groepen (n=730, 20%), zie figuur 2.

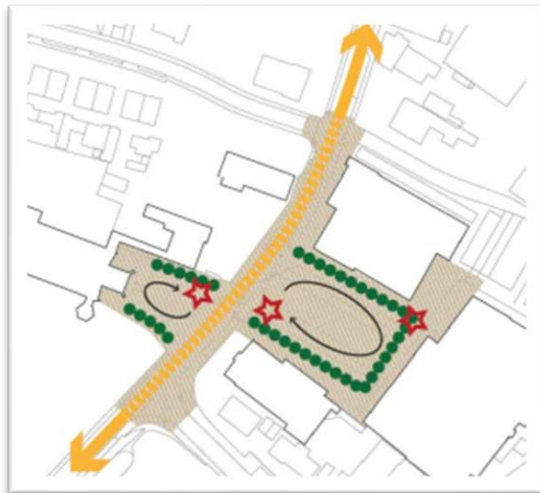
De verdeling van type huishoudens is als volgt: 30% éénpersoonshuishoudens, 35% huishoudens zonder en 35% met kinderen. De grootste groep (49%) is middelbaar opgeleid, de andere helft is in gelijke mate laag (26%) en hoog (25%) opgeleid. Het gemiddelde inkomen van personen in het dorp ligt op 28.900 euro bruto per jaar.

3.3.2 Zorgvragen

Kijkend naar zorgvragen is te zien dat de groep 65+ meer beperkt is in de lichamelijke gezondheid dan de groep 18-65 jaar (29 vs. 15%). De ervaren gezondheid in de groep 65+ is lager dan in de groep 18-65 jaar (66 vs. 84%). Eenzaamheid is een veelvoorkomend probleem in beide leeftijdsgroepen (49 en 40% in respectievelijk de groep 65+ en 18-65 jaar). In de groep 65+ levert 14% mantelzorg en doet 29% vrijwilligerswerk; voor de groep 18-65 is dat respectievelijk 15 en 27%. Onbekend is wat deze vormen van zorg zijn.

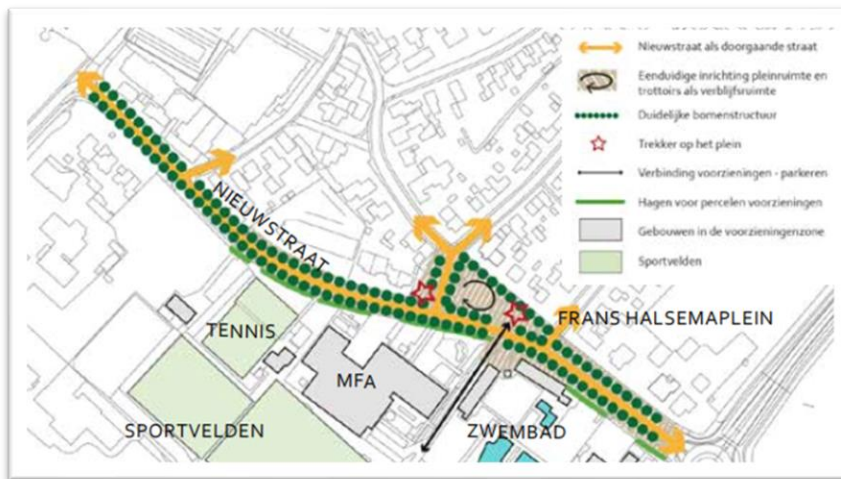
3.3.3 Voorzieningen

Dreumel is een dorp met een divers aanbod van oude en nieuwe woningen in allerlei prijsklassen en woningtypen, koop -en huur. Van oudsher staat de Barbarakerk met plein aan de Rooijsestraat (figuur 3). Aan de overzijde van de straat is een tweede plein met enkele winkels (met daarboven appartementen) en horecagelegenheden. Samen vormen deze pleinen de kern van Dreumel. De maatschappelijke voorzieningen (o.a. school, zwembad, sportvelden, zie figuur 4) zijn gezamenlijk gelegen aan de Nieuwstraat, die dwars op de Rooijsestraat staat. De multifunctionele accommodatie biedt plaats aan de volgende voorzieningen: een peuterspeelzaal, kinderdagverblijf, een basisschool en buitenschoolse opvang, een bibliotheek, sporthal, jeugdsoos, vergaderzalen, sportcafé en een muziek/dansstudio. Daaromheen liggen het zwembad en de tennis- en sportvelden. Mede dankzij bovenstaande voorzieningen kent Dreumel een groot verenigingsleven.

Figuur 3. Kern Dreumel

- Rooijestraat als doorgaande straat
- Auto-te-gast ter hoogte van het plein
- Eenduidige inrichting pleinruimte en trottoirs als verblijfsruimte
- Duidelijke bomenstructuur
- Trekker op het plein

Figuur 4.
Maatschappelijke
voorzieningen Dreumel

3.4 Dorpsverkenners

De RvGW heeft in deze proeftuin de naam Dorpsverkenners gekregen. In de startfase is besloten met een minimale bezetting van de projectleider, een vertegenwoordiger/ medewerker van St. Barbara, een inwoner en bij voorkeur een vertegenwoordiger/ medewerker van ZMW te starten en van daaruit te groeien. Het kost immers tijd en inzet om mensen te werven en actief te laten aanhaken.

De Dorpsverkenners startte daadwerkelijk met de projectleider, de onderzoekers en twee inwoners. Beide inwoners waren als vrijwilliger betrokken bij St. Barbara, de inwonster was 45 jaar in dienst geweest, de inwoner was o.a. lid van de raad van commissarissen.

Tijdens de startbijeenkomst met de Dorpsverkenners op 7 juli werd eerst stilgestaan bij toekomstbeelden voor betekenisvol ouder worden. Tevens werden met behulp van de namengenerator concrete namen van potentiële leden voor de Dorpsverkenners verzameld. (Welzijns)medewerkers en vrijwilligers van St. Barbara, Samenredzaamheid, de woningstichting, Sociom, KBO, Vrouwen van Nu en enkele 'slapende' buurtverenigingen werden geïdentificeerd als mogelijke stakeholders. Ten

behoefte van de werving werd een taakomschrijving opgesteld waardoor meer duidelijkheid aan potentiële dorpsverkenneren verstrekt kon worden.

Omdat uitbreiding van de Dorpsverkenneren uitbleef en daarmee het vermogen in de praktijk te onderzoeken, werd besloten om de voorstelling POW WOW (zie § 3.5) in te zetten als wervingsinstrument voor nieuwe leden. Dit leverde één nieuwe dorpsverkenner op, een inwonster die zeer actief en direct betrokken is bij Vereniging Samenredzaamheid Dreumel. Deze groep is een grote kracht in het dorp en bestaat uit bewoners die vrijwillig hulpvragen en hulpaanbod bij elkaar brengen. Leden kunnen gebruik maken van de diensten die de vrijwilligers die aangesloten zijn bij de vereniging. Het gaat voornamelijk om eenvoudige zaken als gezelschap en sociaal contact, vervoer, een boodschap en kleine klussen. Samenredzaamheid kent een bestuur en vier actieve coördinatoren.

Op 24 november kwamen de Dorpsverkenneren in de nieuwe samenstelling bijeen. Een andere samenstelling leverde een andere dynamiek op, waarbij nieuwe kennis, ervaring en een aanpalend netwerk werd ingebracht. Dit verbreedde de beeldvorming en gedachtegangen rondom diverse thematiek en leverde stimulans voor het vervolg. Vanuit Samenredzaamheid is veel ervaring aanwezig in zowel methodiek als communicatie (wat werkt/niet, hoe kun je mensen benaderen/motiveren, een open gesprek voeren) en beschikbaar voor de raad en het vraagstuk van de proeftuin.

Overdenkingen

Er zijn diverse belangrijke elementen aan te wijzen om het proeftuinproces positief te sturen. Het betreft onder andere dat betrokkenen de urgentie of meerwaarde van de proeftuin zien, er een gezamenlijke missie en visie is, een gelijkwaardig partnerschap tussen professionals en bewoners wordt ervaren, de noodzakelijke rollen zijn toegewezen en de benodigde competenties voor het proces beschikbaar zijn vanuit het netwerk (Van Wijk et al., 2023). Een groep mensen bij elkaar brengen voor een gezamenlijke, nog niet geformuleerde opdracht (zoals die in de proeftuin) is niet makkelijk en kost tijd. Het vraagt inzet en enthousiasme van een verbindend persoon, met andere woorden, de verbinder heeft een essentiële rol in de Dorpsverkenneren. Daarbij is het belangrijk na te denken over de diverse typen mensen in de groep en welke eigenschappen het groepsproces versterken. Een evenwichtig team bestaat uit teamleden met verschillende rollen en een balans tussen actie-, denken- en mensgerichte bijdragen. Echter, aan de voorkant is er niet altijd de luxe om te kunnen selecteren en is het prima of soms noodzakelijk te starten met de geïnteresseerden die graag willen meedoen, afhankelijk van de context. De beschikbare capaciteiten in de groep bepalen doorgaans welke acties ondernomen (kunnen) worden.

In de Dorpsverkennerenbijeenkomst in november werd aanvullend gesproken over wat verder leeft in Dreumel ten aanzien hulp bieden en vragen. Dat laatste blijkt een behoorlijke opgave. Over het algemeen vragen mensen niet graag hulp, wat mogelijk heeft te maken met schaamte. Het is een extra

drempel wanneer die hulpvraag binnen het dorp zichtbaar is en/of de hulp wordt geboden door iemand uit het dorp. Maar ook overtuigingen spelen hierin een belangrijke rol, bijvoorbeeld het anderen niet tot last willen zijn of het gevoel van het zelf moeten kunnen. Dit geldt eveneens voor mensen die reeds mantelzorg leveren en tegen hun grenzen lopen. Ook voor het hulp bieden wordt vaak een drempel ervaren door mensen, wat maakt dat ondersteuning hierbij wenselijk is. Met name de onwetendheid wat betreft de hulp die nodig is en hoe het gesprek hierover aan te gaan/ te voeren is een bepalende factor voor het bestaan van die drempel. Dit algemene beeld wordt herkend en in het dorp gezien en ervaren. Ook problematiek als armoede, eenzaamheid, de rol van jongeren in het dorp en vluchtelingen hulp kwamen aan bod in de bijeenkomst. Er bleek veel onduidelijkheid in hoeverre bepaalde problematiek in het dorp daadwerkelijk voorkomt in verband met de moeilijke zichtbaarheid ervan. Ook opvallend waren de generieke beelden ten aanzien van bepaalde groepen, zoals het beeld dat jongeren niet betrokken willen worden op het thema of geen tijd willen vrijmaken voor maatschappelijke vraagstukken. Op basis van de ervaringen en kennis in de groep werd de uitspraak “een onsje welzijn voorkomt een kilo zorgverbruik” zeker omarmd. Voorgaande onderstreepte de wens en noodzaak dat een groter gedeelte van de inwoners van Dreumel onderdeel wordt bij de verdere activiteiten op dit vlak.

3.5 Inhoudelijke richting

3.5.1 Gewenste situatie: Een zorgzame buurt in Dreumel

Naast het realiseren van de woonunits is het streefpunt van St. Barbara om ‘bij te dragen aan een zorgzame buurt en mensen de mogelijkheid te bieden in Dreumel te blijven wonen, ook als op den duur ondersteuning en zorg nodig/wenselijk is’. Hierin zijn de achterliggende missie en de zorgvisie van St. Barbara zichtbaar. Van belang voor de (ontwikkelingen binnen de) proeftuin is deze visie te toetsen, te herijken en gezamenlijk te herformuleren met de betrokkenen, om tot een passende visie voor de proeftuin te komen.

Belangrijke elementen van de gewenste situatie zijn in kaart gebracht middels het scheppen van een ideaalbeeld (leerbijeenkomst in juni) en het doen van een toekomstbeeldverkenning (Dorpsverkennersbijeenkomst in juli). Zelfstandigheid, kwaliteit van leven, sociale betrokkenheid, activiteiten en wederkerigheid (brengen én halen) werden genoemd. Eén of meerdere fysieke ontmoetingsplekken in het dorp werden gewenst, mogelijk in de reeds bestaande multifunctionele accommodatie, mogelijk ook in of nabij het bestaande zorgcentrum. Belangrijke aspecten hiervan zijn kleinschaligheid, bereikbaarheid, breedheid in populatie (ie. niet alleen ouderen) en betaalbaarheid (doelend op de koffie). De buurtverenigingen werden daarbij als mogelijk waardevol gezien, met een faciliterende rol voor menselijk contact. Bovenstaand beeld bleef nog vrij breed en kende, afhankelijk van de samenstelling waarin er over wordt gesproken, een diverse en veranderende invulling.

Overdenkingen

De missie/visie van de proeftuin is een andere dan die van de zorginstelling die het initiatief tot de proeftuin heeft genomen. Het is belangrijk dat het proces van formulering wordt uitgevoerd door de groep die ermee aan de slag gaat, zo ontstaat eigenaarschap in de proeftuin. Het formuleren van een strakke, eenduidige en gedragen missie/visie kost tijd, maar is het fundament voor het verdere (groeps)proces.

3.5.2 Vraagarticulatie

Zoals eerder benoemd, liep in de proeftuin een stenen proces parallel aan een proces om mensen te mobiliseren mee te werken aan nieuwe oplossingen voor de toekomst. De startvraag die voorlag had betrekking op de toekomstige situatie aangaande St. Barbara, dat wil zeggen wanneer er daadwerkelijk sprake was van de geplande nieuwbouw. Gezien het feit dat die bouw echter pas op de langere termijn gerealiseerd kon worden, is gekozen een onderzoeksvraag te formuleren geschikt voor de huidige situatie.

Idealiter vindt de vraagarticulatie plaats binnen de Dorpsverkenners, de leden daarvan gaan immers ook met de deelvragen en bijbehorende acties aan de slag. Hier werd gestart met het ophalen van bestuurlijke input via de projectleider teneinde de verbinding tussen de proeftuin en proeftuin WMW te bewaken. Dit bracht de vraag om in Dreumel een zorgzame gemeenschap te creëren.

“Zorgzame samenlevingen zijn niet alleen goed voor ouderen die zorg en ondersteuning nodig hebben. Iedereen wint: de kwaliteit van leven is voor iedereen beter, het leidt tot zingeving, het is goedkoper en beter voor de arbeidsmarkt. Daarnaast leidt meer sociale verbinding in de buurt tot betere gezondheid voor de inwoners, dus minder zorgbehoefte. En door de vrijgekomen middelen en personeel kan zorg verleend worden voor hen die dat echt nodig hebben.”

(Canoy, 2023)

Hoewel er zeker literatuur bestaat over (de randvoorwaarden voor) het opbouwen van een zorgzame buurt, met frameworks, stappenplannen of bouwstenen, bestaat hét recept voor een zorgzame buurt niet (Van Wijk et al., 2023; Vlaamse Overheid, 2021). Ondanks dat in Dreumel al veel sociale cohesie en zorgzaamheid voor elkaar is, vraagt dit vraagstuk een lokale aanpak op basis van lokale behoeften en mogelijkheden. Hiervoor is de volgende vraagstelling geformuleerd:

Wat is een zorgzame buurt vanuit Dreumels perspectief?

In de Dorpsverkennersbijeenkomst in november is inhoudelijk ingegaan op het onderwerp zorgzame gemeenschap, wat enkele kernelementen voor een zorgzame buurt heeft opgeleverd: comfortabel wonen, verschillende groepen van mensen leven samen, mensen kennen en helpen elkaar, diensten

en voorzieningen zijn toegankelijk en beschikbaar. Discussie vond plaats op o.a. de thema's wederkerigheid en verwachtingsmanagement.

Duidelijk werd dat er veel losse structuren zijn in het dorp en dat samenhang voor het grotere geheel mist en zeer wenselijk is. Het meest passend zou zijn dat een dorpsbrede bijeenkomst wordt belegd waarbij "zorgzaam Dreumel" wordt gezien als gezamenlijke stip op de horizon vanuit meerdere losse structuren, waarna samen wordt bepaald wat dat behelst en hoe Dreumel daar komt. Het is belangrijk in meerdere gremia bij elkaar aan te haken, om draagvlak te creëren voor elkaars zienswijze en om een gedragen concept van "zorgzame buurt" te bereiken. Aangezien het een dorpsbreed issue betreft, zou het initiatief hiervoor moeten komen van een dorpsbrede partij (bijvoorbeeld dorpsplatform Dreumel), dus nadrukkelijk niet vanuit St. Barbara of andere partijen.

Overdenkingen

Het is belangrijk het proces van vraagarticulatie te doorlopen met de mensen die daadwerkelijk met het vraagstuk aan de slag gaan. Dreumel kende de uitdagende situatie van een zeer kleine Dorpsverkenners met slechts een projectleider en twee/drie inwoners en met bestuurders dichtbij. Voor de projectleider was het een uitdaging voldoende verbinding te houden met de bestuurders en tegelijk inhoudelijke voortgang te boeken met de Dorpsverkenners. Hierbij spelen issues als eigenaarschap, vertrouwen, commitment, transparantie en mandaat een grote rol.

3.6 In gesprek met dorpsbewoners – POW WOW voorstelling

Teneinde bewustwording te creëren, input op te halen over het toekomstbeeld van ouder worden in Dreumel en mensen aan te trekken voor de Dorpsverkenners, werd in oktober de POW WOW voorstelling georganiseerd. Zorgcentrum St. Barbara verspreidde de uitnodigingen voor het beleeftheater, dat gaat over hoe we (kunnen) zorgen voor onze ouderen, nu en in de (nabije) toekomst. De avond werd goed bezocht, een volle zaal leverde voldoende stof tot nadenken voor veel aanwezigen.

Op verschillende manieren werd input vanuit het publiek opgehaald.

- a. De theatermaker zelf polste welke huidige woonvormen en toekomstbeelden met betrekking tot zorg voor (dementerende) ouderen er onder het publiek waren. Dit leverde een diversiteit aan antwoorden op, van situaties waarbij familie en vrienden actief een rol speelden tot de overweging tot euthanasie.
- b. De theatermaker deelde kaartjes uit waarop het publiek kon invullen welke hulp ze graag wil ontvangen en/of wil aanbieden. In de novemberbijeenkomst van de RvGW zijn de resultaten hiervan verwerkt.
- c. Vanuit Club Goud werd een wand beschikbaar gesteld aan de hand waarvan gesprekken zouden kunnen plaatsvinden en mensen input konden achterlaten (zie foto).

Concreet betrof het de volgende items:

- Mooiste voorbeelden van goed wonen voor ouderen;
- Weet u voldoende hoe en wat u hieraan kunt bijdrage; hoe blijft u op de hoogte en wat zou een extra communicatiekanaal kunnen zijn?
- Dit ontbreekt in Dreumel;
- Een plek waar men contactgegevens kon achterlaten.

De verzamelde resultaten werden met de proeftuin gedeeld.

Resultaten

Over het algemeen werd de voorstelling als zeer positief ervaren. Men werd zich bewust van de grootsheid en urgentie van het vraagstuk over zorg in de toekomst. Het gros van de aanwezigen bleef na de voorstelling langere tijd aanwezig om na te praten, zowel bij de wand als in de kantine/café ernaast.

Enkele inzichten en opbrengsten op basis van de avond:

- Het onderwerp leeft en mensen lijken goed te mobiliseren voor actieve betrokkenheid;
- Het meer-generaties-wonen en hofjes-wonen zijn concepten die het meest aansluiten bij de huidige beelden en wensen van de bewoners van Dreumel;
- De gemeente en Samenredzaamheid worden beschouwd als belangrijke partners in het creëren van mogelijke oplossingen voor het vraagstuk over zorg in de toekomst;
- Mensen zijn bereid veel hulp te bieden (n=35), ze vragen minder makkelijk om hulp (n=16);
- Hulp bieden betreft voornamelijk: een gezellige activiteit met koffie en een leuk gesprek, boodschappen doen, koken/mee-eten, vervoer, klusjes aan huis, eenzaamheid voorkomen;
- Hulp vragen betreft: fysieke hulp bij tuinwerkzaamheden, boodschappen doen, belasting/administratie, een Odensehuis in het dorp realiseren, meedenken over vormgeving zorgzame buurt.

Het was de eerste keer dat de voorstelling POW WOW in Netwerk Nonna werd ingezet. De projectleider heeft de ervaringen beschikbaar gesteld aan de andere proeftuinen van Netwerk Nonna.

Samenvattend heeft POW WOW in Dreumel geleid tot bewustwording en urgentiebesef betreffende de problematiek aangaande ouderen, het in kaart brengen van de hulpvraag- en aanbod, nieuwe aanwas voor de Dorpsverkenners en waardevolle informatie (leeropbrengsten) voor collega-projectleiders van de andere proeftuinen binnen Nonna.

3.7 Beknopte tijdslijn

10 mei	Kennismaking proeftuin, introductie onderzoek
26 mei	Wijkwandeling door onderzoekers Afstemmingsoverleg onderzoekers en projectleider
26 juni	Leernetwerkbijeenkomst Netwerk Nonna
27 juni	BESLUIT start proeftuinonderzoek in Dreumel
7 juli	1 ^e bijeenkomst Dorpsverkenners
10 juli	BESLUIT onderzoek on hold
15 september	BESLUIT onderzoek continueren
20 september	Concept onderzoeksvraagstelling voorgelegd
28 september	Leernetwerkbijeenkomst Netwerk Nonna
6 oktober	Onderzoeksopzet voorgelegd
11 oktober	POW WOW en onderzoekswand
17 oktober	Resultaten POW WOW gedeeld
9 november	Bestuurlijke input vraagarticulatie
24 november	2 ^e bijeenkomst Dorpsverkenners
7 december	Leernetwerkbijeenkomst Netwerk Nonna
11 december	BESLUIT onderzoek wordt stopgezet

4 SAMENWERKING IN HET NETWERK

4.1 Samenwerken in Dreumel

Als er sprake is van een vraagstuk of uitdaging welke geen van de betrokken partijen alleen kan oplossen, is samenwerken in een netwerkstructuur een logische keuze. Een netwerk is ook toepasselijk als er sprake is van complexiteit, veel betrokken partijen en een veelheid aan bijdragen en initiatieven (Kaats en Opheij, 2023). De (steeds verder groeiende) groep Dorpsverkenners is te beschouwen als een netwerk van samenwerkende organisaties, die zich verbinden aan het vraagstuk om een zorgzame buurt te creëren op een plek in meerjarige transitie: het (om)vormen van het dorp Dreumel tot “zorgzaam Dreumel”. De kernvraag van samenwerken in een netwerk is niet: *wie heeft hier de formele verantwoordelijkheid*, maar: *wie kan toegevoegde waarde leveren t.b.v. het vraagstuk en wie is bereid om de handschoen op te pakken* (Kaats en Opheij, 2023). Om te komen tot een succesvolle samenwerking zijn er volgens het model vijf randvoorwaarden.

4.1.1 De gedeelde ambitie

De Dorpsverkenner is aan de slag gegaan met een vraagstuk, maar parallel hieraan staat dit vraagstuk bij enkele andere organisaties en gremia op de agenda. De groep Dorpsverkenner is slechts minimaal bezet en betreft deelnemers van weinig uiteenlopende komaf. De projectleider legt/onderhoudt enkele lijntjes naar buiten. Meer gezamenlijkheid met die andere partijen in dit complexe vraagstuk kan helpend zijn voor het in kaart brengen ervan. Het is raadzaam meer partijen in de Dorpsverkenner te includeren en samen een motiverende en stimulerende ambitie te formuleren waarmee men aan de slag wil. Vanuit die gezamenlijkheid kan een dorpsbrede samenwerking met een gedeelde ambitie echt gaan werken.

Een gedeelde ambitie is het kloppende hart onder de samenwerking; hier geven de partijen betekenis aan de samenwerking. Als je geen gedeelde ambities hebt, loop je al snel het risico dat de samenwerking los zand wordt.

4.1.2 (Er)Kennen van belangen en intenties

Voor een goede samenwerkingsrelatie is het van belang om met elkaar helderheid te hebben over ieders zienswijze t.a.v. het vraagstuk, ieders belangen bij dit vraagstuk, verbindende elementen (deze geven energie) en elkaars overwegingen en intenties. Uit de gevoerde gesprekken bleek tussen de regels door dat deze elementen niet altijd duidelijk zijn, soms worden ingevuld en in ieder geval niet expliciet zijn gemaakt. De verschillende samenwerkingspartners zijn afkomstig uit verschillende gremia of sectoren, waarmee het logisch is dat beelden, taal en perspectieven verschillend zijn en dat het tijd kost om elkaar te leren verstaan. Partners zijn hierbij niet uitsluitend de georganiseerde partijen zoals St. Barbara, woningstichting De Kernen, Samenredzaamheid en de gemeente, maar ook en juist het burgerperspectief.

Alleen wanneer belangen op tafel komen, kun je samen op zoek naar win-win oplossingen, je begrijpt immers beter waarom bepaalde oplossingen een no-go area zijn.

4.1.3 Eigenaarschap en regie: samenwerking komt niet vanzelf

Het eigenaarschap van het gehele proces lijkt niet helemaal duidelijk en eenduidig. De projectleider van de proeftuin heeft een opdracht en rol, maar die lijken door de tijd heen te veranderen/ verschuiven. Ze heeft een leidende positie in de Dorpsverkenner en moet de belangen van verschillende partijen samenbrengen om vooruitgang te creëren. Hierbij spelen ook kwesties als commitment, mandaat, taken en verantwoordelijkheden een rol, het helpt om deze expliciet te maken en een hoge mate van transparantie na te streven.

Zorgcentrum St. Barbara en Zorggroep Maas en Waal hebben een groot deel van de regie en inhoudelijke sturing en tevens een grote afstand tot de Dorpsverkenner; de projectleider staat hier een beetje tussenin. Dit levert discrepantie tussen de wegen die men wil bewandelen en wat men

daadwerkelijk kan/gaat uitvoeren en vermindert slagkracht. Anders dan regie is sturing op verbinding en gezamenlijke slagvaardigheid wellicht lonender.

Samenwerken is mensenwerk; het is de vraag in hoeverre we ons kunnen overgeven aan de relatie met de ander (vertrouwen) en in welke mate we ons of onze achterban moeten behoeden voor risico's van de relatie (waakzaamheid). Samenwerken verdraagt geen hiërarchisch, maar verbindend leiderschap.

4.1.4 Betekenisgevend proces

Terugkijkend op wat er in welke volgorde in 2023 is gebeurd in de proeftuin Dreumel, had de voorbereiding van het traject een belangrijke invloed. Een bepalend punt is de start geweest, die in communicatie, verwachtingen en inhoudelijk oplijnen met betrekking tot het doel en de bedoeling van het onderzoek niet ideaal was verlopen. Het is uitdagend en vraagt investering om een relatie die niet geheel positief start, te veranderen in een succesvolle samenwerking, waarbij communicatie en betrokkenheid een rol spelen. Door de keus geen tijd en mankracht voor de Dorpsverkenners beschikbaar te stellen vanuit de zorgorganisaties, ontbrak commitment en draagvlak voor het onderzoek en de rol van de Dorpsverkenners. Het biedt vertrouwen richting de toekomst, dat hier verandering in is gekomen.

Als je succesvol wil samenwerken moet je een proces in gang zetten waarbij er aandacht is voor de goede stappen in de juiste volgorde. Door dat te doen ga je betekenis geven aan de samenwerking.

4.1.5 Professioneel organiseren

Initieel was het vraagstuk in de proeftuin afkomstig van het zorgcentrum St. Barbara, waarbij ook de zorggroep Maas en Waal een belangrijke partner blijkt te zijn in de richting en invulling ervan. Het betreft zorginstellingen met een bepaalde interne organisatie, die werkt voor het doel en de ambitie van die zorginstelling. Echter, bij het oplossen van dit nieuwe vraagstuk zijn vele andere samenwerkingspartners onontbeerlijk; de zorginstellingen alleen kunnen het simpelweg niet alleen en zullen de uitdaging in een gezamenlijk traject met andere partners moeten aangaan. Ze zullen daarbij buiten de huidige kaders van de eigen organisatie moeten willen en kunnen kijken, een stuk regie moeten loslaten en moeten vertrouwen op de waardevolle inbreng en krachten van anderen. Afstemming over taken en rollen, de benodigde rollen toewijzen en expliciteren draagt verder bij aan het professioneel organiseren.

Organiseren is onder andere keuzes maken over de dimensies en het gewicht, de grondvorm, de juridische en organisatorische inrichting. 'Tussen' organisaties organiseer je anders dan 'binnen' een organisatie.

4.2 Plan voor 2024

Eind november heeft in het deelproject Beneden-Leeuwen een positieve bijeenkomst plaatsgevonden tussen de projectleider van de proeftuin, bestuur zorggroep Maas en Waal, wethouders en ambtenaren portefeuilles Wonen en Zorg en woningstichting De Kernen omtrent het traject in Beneden-Leeuwen. De gemeente en De Kernen willen samen positief en gedragen vooruit. De ambitie van de gemeente om het stempel “dementievriendelijk” te krijgen sluit aan bij de ambitie van de proeftuin WMW en De Kernen. Gezamenlijk is het doel en concept van een “zorgzame buurt” omarmd. Er is vertrouwen dat het ontwikkelen van een zorgzame buurt ook een juiste beweging in gang kan zetten voor de proeftuin Dreumel.

In januari 2024 worden de plannen van St. Barbara ingediend bij de gemeente zodat deze in maart op de Omgevingstafel besproken kunnen worden. Er is nog geen afstemming of communicatie geweest met bewoners van Dreumel over de bouwplannen en de gewenste vorm. Indien het verzoek wordt goedgekeurd zal worden toegewerkt naar een bouwvergunning.

Parallel aan voorgaand ‘stenen’-proces liep het ‘mensen mobiliseren’-proces. Tijdens de laatste bijeenkomst van de Dorpsverkenners is besloten om in 2024 allereerst in te zetten op:

- Contact met de gemeente West Maas en Waal en de woningstichting De Kernen, om zienswijzen en informatie uit te wisselen en over mogelijke samenwerking;
- Organisatie van een dorpsbreed overleg aangaande het concept en de invulling van een “zorgzaam Dreumel”. Het is belangrijk hierover een gezamenlijk en gedragen beeld te vormen, alvorens tot acties over te gaan.

Dit plan van de Dorpsverkenners sluit aan bij de ontwikkeling in de proeftuin WMW. Gezien de keuze vanuit de besturen binnen het programmateam Goed Wonen om te stoppen met het onderzoek en daarmee de facilitering van de Dorpsverkenners, is het aan de proeftuin om te bepalen wat er met de Dorpsverkenners en het plan voor 2024 gebeurt. Rekening houdend met de beweging die het afgelopen jaar in de proeftuin WMW is gemaakt richting community building en zorgzame buurten, is het aan te bevelen aandacht te hebben voor de vijf eerder besproken randvoorwaarden voor een succesvolle samenwerking, met nadrukkelijk de inwoners van de kleine kernen als gelijkwaardige samenwerkingspartner.

5 REFERENTIES

Proeftuin interview Netwerk Nonna, 23 januari 2023

Alle Cijfers. (z.d.) Wijk Dreumel-West Maas en Waal. <https://allecijfers.nl/wijk/wijk-06-dreumel-west-maas-en-waal/#kaart>

Canoy, M. (17 februari 2023). Manifest bepleit ruimte voor buurtinitiatieven langdurige zorg [Manifest]. <https://socialevraagstukken.nl/manifest-bepleit-ruimte-voor-buurtinitiatieven-langdurige-zorg/>

Gemeente West Maas en Waal. (2019). Dorpspaspoort Dreumel.

https://westmaasenwaal.nl/_flysystem/media/dorpspaspoort_dreumel.pdf

Kaats, E. A. P., & Opheij, W. (2012). Leren samenwerken tussen organisaties: samen bouwen aan allianties, netwerken, ketens en partnerships. Vakmedianet, Deventer.

Van Wijk, E., Rutten, G., Sleijster, S., Oostra, D., Roenhorst, J., & Laurant, M. (2023).

Samenredzaamheid, Samen bouwen aan een nieuw gezondheidssysteem. Hogeschool Arnhem Nijmegen.

Vlaamse Overheid. (2021). Zorgzame buurten. Inspiratiekader bij projectoproep.

https://www.zorgenvoormorgen.be/sites/default/files/media/20210610_inspiratiekader_FINAAL.pdf

OPEN UP
NEW **HAN_** UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES
HORIZONS.